Nr 2

Konstitutionsutskottets betänkande med uppgift på två vilande förslag till ändringar i tryckfrihetsförordningen.

Konstitutionsutskottet får härmed för riksdagens slutliga ställningstagande anmäla två vid 1973 års riksdag som vilande antagna förslag till ändringar i tryckfrihetsförordningen. Förslagen har fogats som *bilaga* till detta betänkande. Förslaget under 1 avser frågan om tillämpning av offentlighetsprincipen på ADB-upptagningar och andra upptagningar av teknisk natur. Förslaget under 2 avser införande av möjlighet dels att i lag föreskriva förbud mot kommersiell annons i tryckt skrift i den mån annonsen används vid marknadsföring av alkoholhaltiga drycker eller tobaksvaror, dels att ingripa mot otillbörlig kreditupplysning i tryckt skrift. Utskottet hänvisar till sina betänkanden 1973:19 och 1973:23 samt propositionerna 1973:33 och 1973:123.

Stockholm den 29 januari 1974

På konstitutionsutskottets vägnar
HILDING JOHANSSON

Närvarande: herrar Johansson i Trollhättan (s), Boo (c), fru Thunvall (s), herrar Werner i Malmö (m), Mossberg (s), Sten Andersson i Stockholm (s), Ahlmark (fp), Bergqvist (s), Fiskesjö (c), Karlsson i Malung (s), Gustafsson i Barkarby (s), Jonnergård (c), Hernelius (m), Nordin (c) och *Berndtson* (vpk).

Särskilt yttrande

av herr Ahlmark (fp):

Likalydande med det särskilda yttrandet i utskottets betänkande 1974:1.

Bilaga

1 Förslag till ändringar i tryckfrihetsförordningen[1]

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
2 KAP.	
2 §	
Allmänna handlingar äro alla hos stats- eller kommunalmyndighet förvarade handlingar, vare sig de till myndigheten inkommit eller blivit där upprättade.	
Vad i detta kapitel sägs om handling skall även avse karta, ritning eller bild.	Vad i detta kapitel sägs om handling skall även avse karta, ritning eller bild. *Kapitlets bestämmelser om handling skola jämväl tillämpas på upptagning för automatisk databehandling eller annan upptagning som kan läsas eller avlyssnas endast med tekniskt hjälpmedel.*
	Upptagning som nämnts i andra stycket skall anses förvarad hos myndighet, även i fall då den inkommit till eller upprättats hos annan än myndighet, under förutsättning att myndighet förfogar över upptagningen.
4 §	
Minnesanteckning eller annan uppteckning, som hos myndighet verkställts allenast för måls eller ärendes föredragning eller beredande till avgörande, skall ej hos myndigheten anses som allmän handling, om ej uppteckningen, sedan målet eller ärendet hos myndigheten slutbehandlats, omhändertagits för förvaring.	
	Har upptagning som nämnts i 2 § andra stycket tillkommit allenast för måls eller ärendes föredragning eller beredande till avgörande hos myndighet, skall upptagningen ej anses som allmän hos myndigheten, om den ej, sedan målet eller ärendet slutbehandlats

[1] Förordningen omtryckt 1971:273.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
	hos myndigheten, omhändertagits för förvaring. Intill dess frågan om sådant omhändertagande avgjorts, skall upptagningen ej heller anses som allmän hos annan myndighet, om den förvaras där endast för teknisk bearbetning eller lagring.
7 §	
Vad i detta kapitel stadgas om allmänna handlingar äge ej tillämpning å exemplar av tryckt skrift, som avses i 4 kap. 7 §, eller å enskilda brev *eller* skrifter, vilka överlämnats till allmänt arkiv eller bibliotek eller eljest till myndighet uteslutande för förvaring och vård eller forsknings- och studieändamål. Angående tillhandahållande av handlingar som nu nämnts gälle vad särskilt är föreskrivet.	Vad i detta kapitel stadgas om allmänna handlingar äge ej tillämpning å exemplar av tryckt skrift, som avses i 4 kap. 7 §, eller å enskilda brev, skrifter *eller upptagningar*, vilka överlämnats till allmänt arkiv eller bibliotek eller eljest till myndighet uteslutande för förvaring och vård eller forsknings- och studieändamål. Angående tillhandahållande av handlingar *och upptagningar* som nu nämnts gälle vad särskilt är föreskrivet.
8 §	
Allmän handling, som ej skall hållas hemlig, skall på begäran genast eller så snart ske kan utan avgift tillhandahållas den som för läsning eller avskrivning på stället önskar taga del därav; *han* äge *ock* mot fastställd avgift erhålla avskrift av handlingen. Skyldighet att tillhandahålla handling på stället skall *dock* ej föreligga, om betydande hinder därför möter. *Kan hos kommunalmyndighet förvarad handling tillhandahållas på stället, gälle rätten att erhålla handlingen i avskrift endast i den utsträckning därom är i kommunallag eller eljest särskilt stadgat. Myndighet vare ej* skyldig att för utlämnande framställa kopia av karta, ritning eller bild, om svårighet därför möter och handlingen kan tillhandahållas på stället.	Allmän handling, som ej skall hållas hemlig, skall på begäran genast eller så snart ske kan utan avgift tillhandahållas den som för läsning eller avskrivning på stället önskar taga del därav. *Upptagning som nämnts i 2 § andra stycket skall tillhandahållas i läsbar eller avlyssningsbar form.*

Nuvarande lydelse

Handling, som endast till viss del skall hållas hemlig, skall utan hinder därav tillhandahållas på stället, om det kan ske på sådant sätt att vad i den delen beröres icke uppenbaras. Kan det ej ske, äge den som vill taga del av handlingen erhålla avskrift av densamma *med uteslutande av* den del som är hemlig.

Föreslagen lydelse

Handling, som endast till viss del skall hållas hemlig, skall utan hinder därav tillhandahållas på stället, om det kan ske på sådant sätt att vad i den delen beröres icke uppenbaras. Kan det ej ske, äge den som vill taga del av handlingen *utan avgift* erhålla avskrift av densamma *eller, såvitt avser upptagning som nämnts i 2 § andra stycket, utskrift av upptagningen, varvid* den del som är hemlig *skall uteslutas från avskriften eller utskriften.*

Skyldighet att tillhandahålla handling på stället skall ej föreligga, om betydande hinder därför möter. *I fråga om upptagning som nämnts i 2 § andra stycket föreligger denna skyldighet ej heller, om upptagningens innehåll finnes i läsbar form hos annan myndighet och tillhandahållandet där kan ske utan beaktansvärd olägenhet för den som vill taga del av upptagningen.*

Den som önskar taga del av allmän handling, som ej skall hållas hemlig eller som skall hållas hemlig endast till viss del, äge *dessutom rätt att* mot fastställd avgift erhålla avskrift av handlingen *med uteslutande av sådan del som skall hållas hemlig. Myndighet vare ej skyldig att utlämna upptagning för automatisk databehandling på annat sätt än genom tillhandahållande av utskrift av upptagningen. Ej heller vare myndighet* skyldig att för utlämnande framställa kopia av karta, ritning eller bild, om svårighet därför möter och handlingen kan tillhandahållas på stället.

Nuvarande lydelse	*Föreslagen lydelse*
9 §	
Framställning om allmän handlings utbekommande göres hos den myndighet, där handlingen finnes, *och skall av den myndigheten prövas.*	Framställning om allmän handlings utbekommande göres hos den myndighet, där handlingen finnes. *Såvitt gäller upptagning som nämnts i 2 § andra stycket göres framställning om utbekommande hos myndighet som förfogar över upptagningen. Frågan om utlämnande prövas av den myndighet där framställning gjorts.*

Är vården om handlingen enligt arbetsordning eller givet uppdrag anförtrodd viss befattningshavare, har han att själv besluta i fråga om handlingens utlämnande; dock åligge honom att därvid ställa sig till efterrättelse av myndigheten meddelade föreskrifter samt att, då det kan ske utan omgång, i tveksamma fall hänskjuta frågan till myndighetens avgörande. Vägrar befattningshavaren att utlämna handlingen, skall, om sökanden det begär, frågan hänskjutas till myndigheten.

Om behörighet för viss myndighet att i stället för myndighet, som avses i första stycket, pröva fråga om allmän handlings utlämnande stadgas i 14 § andra stycket.

Tryckfrihetsförordningen skall tillämpas i sin nya lydelse från och med den 1 juli 1974. Äldre bestämmelser gäller fortfarande till utgången av juni 1974.

2 Förslag till ändring i tryckfrihetsförordningen[1]

1 KAP.

9 §

Utan hinder av denna förordning gäller vad i lag är stadgat

1. om förbud mot kommersiell annons i den mån annonsen användes vid marknadsföring av alkoholhaltiga drycker eller tobaksvaror;

2. om förbud mot offentliggörande i yrkesmässig kreditupplysningsverksamhet av kreditupplysning, som innebär otillbörligt intrång i enskilds personliga integritet eller som innehåller oriktig eller missvisande uppgift, om ersättningsskyldighet för sådant offentliggörande samt om rättelse av oriktig eller missvisande uppgift.

[1] Förordningen omtryckt 1971:273.